

**KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

Kupiškio rajono merui

2019-07-28 Nr..KS 50

I

DĖL FINANSINIO AUDITO ATASKAITOS PATEIKIMO

Kontrolės ir audito tarnyba atliko 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditą.

Vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 9 punktu teikiu Jums Finansinio (teisėtumo) audito ataskaitą ir išvadą.

PRIDEDAMA. Ataskaita, 1 egz., 26 lapai.
Išvada 1 egz., 4 lapai.

Savivaldybės kontrolierė

Vilma Mažeikienė

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Kupiškio rajono savivaldybės tarybai

Kupiškio rajono savivaldybės merui

**Kupiškio rajono savivaldybės
administracijos direktoriui**

AUDITO IŠVADA DĖL KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO

2019 m. liepos 15 d. Nr. K5 -3
Kupiškis

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Kupiškio rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, Kupiškio rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą įtrauktą į Savivaldybės grupę viešojo sektoriaus subjektų 2018 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2018 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Nustatėme finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio turto, biologinio turto, nebaigtos statybos, vietinės reikšmės kelių ir gatvių, finansavimo sumų), reikšmingų duomenų iškraipymų (įskaitant

sumas, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti), kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniuose. Finansinės įtakos mastas Savivaldybės konsoliduotojo finansinių ataskaitų rinkinio duomenims nurodytas audito ataskaitoje (žr. ataskaitos 2.1, 2.2, 2.3 papunkčius).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Besąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Kupiškio rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Pagrindas pareikšti besąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų besąlyginei nuomonei pagrįsti.

Sąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės 2018 metų biudžeto ir turto naudojimo

Mes atlikome Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo, lėšų bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus išvados skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti dėl Savivaldybės 2018 metų biudžeto ir turto naudojimo“ apibūdintų dalykų poveikį, Savivaldybės 2018 metų biudžetas visais reikšmingais atžvilgiais parengtas, patvirtintas, patikslintas ir vykdytas laikantis teisės aktų reikalavimų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami, disponuojama jais teisėtai ir naudojami įstatymų nustatytiems tikslams.

Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti dėl Savivaldybės 2018 metų biudžeto ir turto naudojimo

Savivaldybės turto ir daiktinių teisių įteisinimo, įregistravimo Nekilnojamojo turto registre, ne visos ankstesniais metais mūsų pateiktos rekomendacijos dėl Savivaldybės įsteigtų įmonių valdymo trūkumų buvo įgyvendintos. Savivaldybės 2018 metų biudžeto ir turto naudojimo neatitikimai nurodyti audito ataskaitoje (žr. ataskaitos 3 skyrių).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybės kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Vadovybės atsakomybė už Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimą

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, bei už Savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą, Savivaldybės biudžeto vykdymo organizavimą, bei tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina parengti finansinėms ir biudžeto vykdymo ataskaitoms be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos ir užtikrinti teisėtą lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais.

Biudžeto asignavimų valdytojai atsako už jiems perduotų Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą bei efektyvią vidaus kontrolę, programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą nevirsijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą, buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių, pagal kurių duomenis parengti Savivaldybės konsoliduotieji ataskaitų rinkiniai ir kitų ataskaitų pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus teisingą parengimą ir pateikimą laiku.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Savivaldybės biudžeto vykdymą, ataskaitų rinkinių rengimo procesą, Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų tikslas, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių tinkamo ir teisingo pateikimo, Savivaldybės biudžeto vykdymo, lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme subjektų apskaitos sistemos ir metodų, įskaitant vadovybės atliktus apskaitinius įvertinimus, Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, šių rinkinių parengimo ir pateikimo, Savivaldybės biudžeto vykdymo, lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus.

Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą pareikšti auditoriaus nuomonę.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Kupiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje: <http://www.kupiskis.lt>. Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Audito išvadą teikiame kartu su audito ataskaita.

Savivaldybės kontrolierė

Vilma Mažeikienė

**KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**AUDITO ATASKAITA
DĖL KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ
ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR TURTO
NAUDOJIMO**

2019 m. liepos 15 d. Nr. K3
Kupiškis

Su audito ataskaita galima susipažinti
Kupiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje
www.kupiskis.lt

TURINYS

PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA	6
AUDITO REZULTATAI	7
1. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ VERTINIMAS	7
1.1. Savivaldybės biudžeto pajamos	7
1.2. Nepakankamas vietinės rinkliavos už išorinės reklamos įrengimą reglamentavimas	8
1.3. Savivaldybės biudžeto išlaidos	8
1.4. Savivaldybė nesilaikė reikalavimo nedidinti įsiskolinimo	9
2. SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS	10
2.1. Biologinio turto apskaitos trūkumai nepašalinti	11
2.2. Vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita pamažu gerėja	11
2.3. Nebaigtos statybos apskaitoje vis dar nustatomi trūkumai	12
3. LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS	14
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENGINIMO PLANAS	16
PRIEDAI	
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	18
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	19

PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI

**60,1
mln. Eur**

**Savivaldybės
turtas**

**4,76
mln. Eur**

**Savivaldybės
paskolų likutis**

**21,3
mln. Eur**

**Savivaldybės
biudžeto pajamos**

**22,1
mln. Eur**

**Savivaldybės
biudžeto išlaidos**

36

Subjektų finansinių ataskaitų duomenys konsoliduoti

4 metus iš eilės

Nustatome, kad biudžeto vykdymo ataskaitos visais atvejais teisingos

4 metus iš eilės

Sąlygojame nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Vis dar

Vangiai registruojamas biologinis turtas, todėl negalime patvirtinti biologinio turto likučio

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsnio 1 punktu, atlikome Kupiškio rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir 2018 metų konsoliduotųjų savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą bei Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams duomenų tikrumo bei teisingumo vertinimą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus. Audito apribojimai netaikyti. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiama audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (19 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Įvertinę Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto ataskaitų rinkinio teisingumą, nustatėme, kad Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka asignavimų valdytojų duomenis, iš kurių jos sudarytos.

Savivaldybė pažeidė įstatymo reikalavimą sumažinti skolinius įsipareigojimus metų pabaigoje palyginus su metų pradžia, nes skoliniai įsipareigojimai metų pabaigoje **padidėjo 329 tūkst. Eurų** (1.4. poskyris, 9 psl.).

Dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Savivaldybė neįvertino, neužregistravo apskaitoje ir finansinėse ataskaitose biologinio turto, todėl negalime patvirtinti, kad konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje biologinio turto likutis 2018-12-31 yra teisingas (2.1. poskyris, 11 psl.).

Įvertinus Savivaldybės administracijos veiksmus įgyvendinant ankstesnių metų pateiktas rekomendacijas dėl vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos, nustatyta pažanga, kad finansinėse

ataskaitose būtų rodomi teisingi duomenys, tačiau apskaitos procesas vis dar tobulintinas (2.2 poskyris, 12 psl.).

Savivaldybės administracija atsižvelgė į Savivaldybės kontrolieriaus nustatytus trūkumus dėl nebaigtos statybos ir iš nebaigtos statybos į kitus straipsnius atitinkamai išskėlė turtą, tačiau nebaigtoje statyboje išlieka projektų su rekonstrukcijos darbais, kurie užbaigti 2006 ir vėlesniais metais (2.3. poskyris, 13 psl.).

Dėl Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo

Nustatyta, kad Savivaldybės administracija aplaidžiai valdė pagal panaudą 2015 metais perimtą turtą (šiuo atveju žemės sklypą) Uoginių k., Kupiškio r., ir nereikalavo iš projekto vykdytojo ir Kupiškio rajono VVG, kad būtų pateikta informacija apie investicijas į sporto trasų suformavimą Savivaldybės valdomame žemės sklype. Savivaldybė nevykdė jokios kontrolės. Savivaldybės administracija nuo 2015 metų nevykdė sklypo inventorizacijos pagal teisės aktų reikalavimus, kurių metu būtų nustatytas faktiškai esantis turtas minėtame sklype (3 skyrius, 14 psl.).

Savivaldybės kontrolierius jau kelintus metus iš eilės konstatuoja, kad Savivaldybės įstaigose kasmet yra neužimtų pareigybių, o sutaupytos darbo užmokesčio lėšos naudojamos priedų ir priemonų mokėjimui. Savivaldybės administracijoje 2018 m. sausio 1 d. neužimtų pareigybių skaičius buvo 13, o 2018 m. gruodžio 31 d. – 14 pareigybių. Priedų ir priemonų 2018 metais išmokėta 210 tūkst. 761 Eur (3 skyrius, 15 psl.).

Rekomendacijos

1. Įvertinti ir užregistruoti buhalterinėje apskaitoje biologinį turtą teisės aktų nustatyta tvarka (1 – asis pagrindinis audito rezultatas).
2. Numatyti priemones, užtikrinančias tinkamą kelių ir gatvių apskaitą (2 – asis pagrindinis audito rezultatas).
3. Išanalizuoti vidaus kontrolės trūkumus ir sugriežtinti turto inventorizacijos kontrolę (3 – asis pagrindinis audito rezultatas).
4. Numatyti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad Savivaldybės skola nedidėtų (1 – asis pagrindinis audito rezultatas).
5. Įvertinti Nebaigtoje statyboje sukauptus rekonstrukcijos darbus, užbaigus darbus ir objektus, kurie jau kelerius metus eksploatuojami ir išskelti į kitas turto grupes (2 – asis pagrindinis audito rezultatas).
6. Išanalizuoti, ar Savivaldybės tarybos patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius

Savivaldybės administracijoje yra optimalus, nustatyti pareigybių skaičiaus kriterijus ir užtikrinti nuolatinę žmogiškųjų išteklių analizę (3-asis pagrindinis audito rezultatas) .

Audito metu audituojamiems subjektams buvo teikiamos žodinės rekomendacijos, kurios buvo įgyvendintos audito metu. Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (17 psl.).

IŽANGA

Viešojo sektoriaus subjektų metinių ataskaitų rinkinį, kaip numatyta Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, sudaro metinės finansinės ataskaitos ir metinės biudžeto vykdymo ataskaitos. Kupiškio rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį ir Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį rengia Kupiškio rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija) ir pagal Kupiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą kartu su Savivaldybės kontrolieriaus išvada teikia Savivaldybės tarybai tvirtinti.

Kupiškio rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas apjungus 29 biudžetinių įstaigų, viešųjų įstaigų ir Savivaldybės išdo finansinių ataskaitų rinkinių duomenis, kaip vieno viešojo subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą privalo tvarkyti pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus. Jų grupių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami viešojo sektoriaus ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau–VSAKIS).

Konsoliduotas Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys rengiamas apjungiant į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir 26 Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateikiamų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis. Atsižvelgiant į 2018 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintas 2018 metų savivaldybės biudžetas, asignavimai paskirstyti valdytojams.

Savivaldybės administracijos direktorius, įgyvendindamas Biudžeto sandaros įstatyme numatytus reikalavimus, organizuoja Savivaldybės biudžeto vykdymą, asignavimų ir kitų piniginių išteklių administravimą, ūkinę ir finansinę veiklą, savivaldybės turto ir patikėjimo teise perduoto valdyti valstybės turto administravimą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu, už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą, neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą, atsako biudžeto asignavimų valdytojai.

AUDITO REZULTATAI

1. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO DUOMENŲ VERTINIMAS

1.1. Savivaldybės biudžeto pajamos

1. Savivaldybės biudžeto pajamas sudaro surinkti mokesčiai, dotacijos, gautos iš valstybės biudžeto, kitos pajamos, kurias sudaro biudžetinių įstaigų įmokos už teikiamas paslaugas bei patalpų nuomą ir pajamos, gautos iš materialiojo ir nematerialiojo turto nuomos. Kupiškio rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto patikslintas pajamų planas, įskaitant dotacijas ir lėšas iš valstybės išdo, įvykdytas 99,4 proc. – gauta 125,1 tūkst. eurų pajamų mažiau, nei planuota. Mokestinių pajamų planas įvykdytas 101,1 proc. – surinkta 108,1 tūkst. eurų daugiau, nei planuota. Didžiausia viršplaninių pajamų dalis gauta iš gyventojų pajamų mokesčio. Šio mokesčio planas įvykdytas 101,1 proc., arba gauta 98,6 tūkst. eurų daugiau, nei planuota. Turto mokesčių planas įvykdytas 101,9 proc. ir viršytas 11,3 tūkst. eurų. Didžiausias nukrypimas nuo planuotų pajamų yra žemės mokesčio. Šio mokesčio surinkta 3,2 proc., arba 11,3 tūkst. eurų, daugiau, nei buvo planuota. Paveldimo turto mokesčio surinkimo planas įvykdytas 101,1 proc. arba gauta 0,1 tūkst. eurų daugiau, nei planuota. Nekilnojamojo turto mokesčio gauta 0,1 tūkst. eurų mažiau, nei planuota. Nesurinkti planuoti prekių ir paslaugų mokesčiai. Mokesčių už aplinkos teršimą surinkta 9,5 proc., arba 1,8 tūkst. eurų mažiau, nei planuota. Dotacijų planas įvykdytas 98,3 proc. (planuota gauti 10166,8 tūkst. eurų, gauta 9996,5 tūkst. eurų) (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Duomenys apie Savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamų vykdymą

	Patikslintas planas (tūkst. Eur)	Gauta pajamų (tūkst. Eur)	Skirtumas (tūkst. Eur)	Įvykdymo proc.
Mokesčiai	9904,8	10012,9	108,1	101,1
Dotacijos	10166,8	9996,5	-170,3	98,3
Kitos pajamos	1314,8	1299,4	-15,4	98,8
Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	50	2,5	-47,5	5,0
Iš viso pajamų	21436,4	21311,3	-125,1	99,4

1.2. Nepakankamas vietinės rinkliavos už išorinės reklamos įrengimą reglamentavimas

2. Savivaldybės kontrolierius dar 2017 metais audito metu nustatė leidimų išdavimo dėl išorinės reklamos įrengimo Savivaldybės teritorijoje reglamentuojančių norminių aktų trūkumus ir pateikė rekomendacijas jiems šalinti, tačiau Savivaldybės administracija nepašalino visų trūkumų.
3. Reklamos įstatymo 12 straipsnis reglamentuoja išorinės reklamos įrengimo reikalavimus. Šio straipsnio 4 dalis nurodo, kad išorinė reklama turi būti įrengiama vadovaujantis Išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis. Reklamos įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nurodoma, kad išorinė reklama turi būti įrengiama vadovaujantis savivaldybės patvirtintais išorinės reklamos specialiaisiais planais ar bendraisiais teritorijų planavimo dokumentais ir juose nustatytais išorinės reklamos įrengimo reglamentais.
4. ***Kupiškio rajono savivaldybėje vis dar nėra patvirtinto išorinės reklamos specialiojo plano. Savivaldybės tarybos patvirtintuose bendruosiuose teritorijų planavimo dokumentuose nenustatyti išorinės reklamos įrengimo Kupiškio mieste ar rajone reglamentai.***

1.3. Savivaldybės biudžeto išlaidos

5. 2018 metų biudžeto išlaidų planas įvykdytas 97,1 proc., arba 650,1 tūkst. eurų mažiau, nei buvo planuota. Lėšos buvo naudojamos taupiai ir racionaliai, tuo pačiu užtikrinant pagrindinių funkcijų finansavimą. Biudžeto asignavimų panaudota mažiau, nei planuota pagal visas valstybės funkcijas (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Duomenys apie Kupiškio rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto išlaidų įvykdymą pagal valstybės funkcijas

Funkcinės klasifikac. kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Patikslintas planas (tūkst. Eur)	Įvykdyta (tūkst. Eur)	Skirtumas (tūkst. Eur)	Įvykdymo proc.
1	Bendros valstybės paslaugos	1550,1	1486,1	-64,0	95,9
2	Gynyba	18,3	15,4	-2,9	84,2
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	534,0	531,8	-2,2	99,6
4	Ekonomika	4586,6	4467,0	-119,6	97,4
5	Aplinkos apsauga	1864,0	1791,1	-72,9	96,1
6	Būstas ir komunalinis ūkis	745,8	667,8	-78,0	89,5

7	Sveikatos apsauga	122,2	118,4	-3,8	96,9
8	Poilsis, kultūra ir religija	2693,0	2599,7	-93,3	96,5
9	Švietimas	7252,2	7147,1	-105,1	98,6
10	Socialinė apsauga	3307,2	3198,9	-108,3	96,7
	Iš viso asignavimų	22673,4	22023,3	-650,1	97,1
	Finansinių įsipareigojimų vykdymas	66,6	66,6	0	100
	Iš viso išlaidų	22740,0	22089,9	-650,1	97,1

6. Daugiausiai asignavimų nepanaudota valstybės funkcijai „Ekonomika“ – 119,6 tūkst. eurų, iš jų 115,3 tūkst. eurų – ilgalaikiam materialiajam turtui kurti ir įsigyti. Dėl rangovo neatliktų planuotų darbų liko nepanaudotos Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšos vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti (98 tūkst. eurų). Projektui „Centrinės Kupiškio miesto dalies viešųjų erdvių modernizavimas ir pritaikymas bendruomenės veikloms“ nepanaudota 8,8 tūkst. eurų, nes sąskaitos už atliktus darbus apmokamos po ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Projektui „Kupiškio miesto viešųjų erdvių sutvarkymas ir pritaikymas poilsiui, sveikatinimui, užimtumui“ nepanaudota 2,9 tūkst. eurų skirtų biudžeto lėšų, nes šio projekto vykdymo išlaidos buvo kompensuotos Europos Sąjungos finansinės paramos fondų lėšomis.

1.4 Savivaldybė nesilaikė reikalavimo nedidinti įsiskolinimo

7. Savivaldybės biudžeto skolos ir skoliniai įsipareigojimai 2018 m. gruodžio 31 d. – 5271,1 tūkst. eurų, palyginti su metų pradžia, padidėjo 262,3 tūkst. eurų.
8. Savivaldybės negrąžintų paskolų likutis 2017 m. pradžioje buvo 4 948,4 tūkst. Eur. 2018 m. pradžioje – 4756,1 tūkst. Eur. Savivaldybės turimų paskolų likutis per 2018 metus sumažėjo 66,7 tūkst. eurų. Metų pabaigoje ilgalaikių paskolų likutis – 4689,4 tūkst. eurų.
9. Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis 2018 m. sausio 1 d. Kupiškio rajone gyveno 17 115 gyventojų. Ilgalaikės paskolos dalis, tenkanti vienam rajono gyventojui, sudarė 280 Eur.
10. Kupiškio rajono savivaldybės 2018 m. gruodžio 31 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) – 581,7 tūkst. eurų, palyginti su 2018 m. sausio 1 d. **padidėjo 329 tūkst. eurų**. Lyginant su metų pradžia daugiausiai (238,4 tūkst. euro) išaugo įsiskolinimas už materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimą. Padidėjimui įtakos turėjo vykdant Europos Sąjungos lėšomis finansuojamus projektus pagal rangos sutarčių sąlygas sulaikomos sumos, kurias Savivaldybė mokės šalims pasirašius galutinį darbų perdavimo – priėmimo aktą

bei Deklaraciją apie statybos užbaigimą. Priskaičiuotų socialinių pašalpų įsiskolinimas padidėjo dėl pasikeitusio valstybės remiamų pajamų dydžio.

11. 2018 metų pabaigoje mokėtinų sumų, kurių įvykdymo terminas pradelstas daugiau kaip 45 dienas, Savivaldybė neturėjo.
12. Savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitoje (forma Nr. 3-sav.) nukrypimų nenustatyta.
13. *Savivaldybės ilgalaikės paskolos kasmet mažinamos bankams mokant tik palūkanų dalį. Paskolos dalis nėra mažinama.*
14. *Kupiškio rajono savivaldybė pažeidė Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetinių finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 3 dalies nuostatas, nurodančias, kad savivaldybių 2019 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2018 m. sausio 1 d. atitinkamą įsiskolinimą.*

2. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

15. Pagal finansų ministro patvirtintą 2018 metų konsolidavimo schemą Kupiškio rajono savivaldybės subjektų grupę sudaro 36 viešojo sektoriaus subjektai. Vertinimo metu nustatyta, kad visi viešojo sektoriaus subjektai, nurodyti 2018 m. konsolidavimo schemoje, pateikė duomenis viešojo sektoriaus ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS), t. y. 26 biudžetinės įstaigos, 2 viešosios įstaigos, pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskirtos prie viešojo sektoriaus subjektų ir Iždas. Taip pat į šį ataskaitų rinkinį yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis šių bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas:

- 3 uždarytų akcinių bendrovių, kuriose Savivaldybei priklauso 100 procentų akcijų (UAB „Kupiškio komunalininkas“, UAB „Kupiškio autobusų parkas“ ir UAB „Kupiškio vandenys“);

- 1 kontroliuojamos viešosios įstaigos, nepriskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų (viešoji įstaiga Kupiškio rajono turizmo ir verslo informacijos centras);

- 2 asocijuotų subjektų (AB „Panevėžio energija“ ir UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“);

- 1 kito subjekto (VŠĮ „Euroregiono Ežerų kraštas direktorato biuras“).

16. Savivaldybės metinis konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys VSAKIS pateiktas nustatytais terminais – 2018 m. gegužės 31 d. Parengtą 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį tikrinome ir analizavome šiais aspektais: ataskaitų loginius ryšius, pateiktas

sumas, ar pateikta visa reikiama informacija, tarpusavio sandorių eliminavimą, konsolidavimo įrašus. Pagal Finansų ir biudžeto skyriaus pateiktas konsolidavimo kontrolės bei konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaitas neištaisytų klaidų nenustatėme.

17. Savivaldybės 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pagal derinimo ir eliminavimo ryšius yra korektiškas. Tačiau konsolidavime dalyvaujančių viešojo sektoriaus subjektų pateikti duomenys VSAKIS nėra visiškai teisingi ir patikimi.

2.1. Biologinio turto apskaitos trūkumai nepašalinti

18. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punkto nuostatas, savivaldybės teritorijoje esančių želdynų, želdinių apsauga, tvarkymas ir kūrimas, inventorizacijos, apskaitos, atskirų želdynų žemės sklypų kadastrinių matavimų ir įrašymų į Nekilnojamojo turto registrą organizavimas ir stebėseną, yra viena iš savarankiškosios Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybės funkcijų.
19. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 10 straipsnis nurodo, kad savivaldybės organizuoja jos teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizaciją ir apskaitą, organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų kadastrinius matavimus ir įrašymą į Nekilnojamojo turto registrą, Aplinkos ministerijos patvirtinta tvarka teikia Lietuvos statistikos departamentui metinę ataskaitą apie savivaldybės teritorijoje esamus, sutvarkytus, įkurtus naujus želdynus.
20. 2016 metais Savivaldybės kontrolierius nustatė trūkumus biologinio turto apskaitos srityje. Tie patys trūkumai išliko ir 2018 metais.
21. Savivaldybės administracija informavo Savivaldybės kontrolierių, kad ėmėsi veiksmų siekdama pašalinti Savivaldybės kontrolieriaus nurodytus trūkumus ir Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka pirkto paslaugą želdynų ir želdinių inventorizacijai atlikti Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje. Želdynų inventorizaciją numatoma atlikti iki 2020 m. gruodžio 31 d.
22. *Savivaldybės kontrolierius negali patvirtinti Finansinės būklės ataskaitoje 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis B. „Biologinis turtas“ nurodytos 31,86 tūkst. Eur ir D. „Finansavimo sumos“ 29,7 tūkst. Eur likučio teisingumo, nes Savivaldybė nesivadovavo 16 – VSAFAS nuostatomis, neregistravo apskaitoje viso biologinio turto, neįvertino jo pagal VSAFAS reikalavimus ir neatliko inventorizacijos, kaip reglamentuojama LR aplinkos ministro įsakyme.*

2.2. Vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita pamažu gerėja

23. Savivaldybės administracijos finansinės būklės ataskaitos 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis A.II.3. „Infrastruktūra ir kiti statiniai“ likutis 15 643,59 tūkst. Eur.
24. Įvertinus savivaldybės administracijos veiksmus, įgyvendinant ankstesnių metų Savivaldybės kontrolieriaus pateiktas rekomendacijas dėl vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos, nustatyta pažanga finansinėse ataskaitose rodant teisingus duomenis. Per 2018 metus padidėjo teisiškai įregistruotų Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių skaičius.
25. Didelė dalis vietinės reikšmės kelių ir gatvių vis dar neįregistruota Nekilnojamojo turto registre. Sodininkų bendrijų keliai neįtraukti į Sąrašą ir neapskaityti apskaitos registruose.
26. Nustatyta, kad kai kurių gatvių atliktos rekonstrukcijos sąnaudos vis dar apskaitomos kaip nebaigta statyba, nors gatvės jau keleri metai naudojamos (pvz., Vilniaus gatvės Kupiškyje rekonstrukcija baigta 2007 metais, vertė – 108,7 tūkst. Eur, B. Žekonio g. rekonstrukcija baigta 2008 metais, vertė – 214,4 tūkst. Eur, Blaivybės g. Dailiūnų kaime kapitalinis remontas, vertė – 60,0 tūkst. Eur). Gatvių vertė nepadidinta, Nekilnojamojo turto registre neįregistruota. Nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Savivaldybės administracija nesivadovauja VSAFAS 12-ojo standarto nuostata nebaigtos statybos sąskaitoje apskaityti visas su statyba susijusias išlaidas tik iki tol, kol ilgalaikio turto vienetas bus paruoštas naudoti.
27. ***Savivaldybės kontrolierius negali patvirtinti Finansinės būklės ataskaitoje 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis A.II.3. „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ nurodytos 15 643,59 tūkst. Eur ir D. „Finansavimo sumos“ 29 707,15 tūkst. Eur likučio teisingumo, nes Savivaldybė nesivadovavo 12 - VSAFAS nuostatomis ir netinkamai apskaitė vietinės reikšmės kelius ir gatves.***

2.3. Nebaigtos statybos apskaitoje vis dar nustatoma trūkumų

28. Nebaigtoje statyboje vis dar išlieka įregistruoto turto vienetų projektų su rekonstrukcijos darbais, kurie užbaigti 2006 ir vėlesniais metais arba darbai nevykdomi nuo 2008 metų (pvz., slidinėjimo trasos rekonstrukcija 5,5 tūkst. Eur). Ataskaitinių metų pabaigoje šie objektai buvo pilnai eksploatuojami, todėl nebaigtoje statyboje sukauptomis vertėmis turėjo būti padidintos rekonstruojamų turto vienetų įsigijimo savikainos, skaičiuojamas nusidėvėjimas arba turto vienetai perduoti kitiems grupės viešojo sektoriaus subjektams.
29. Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nuostatomis, atlikus esminį turto pagerinimą, didinama atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto vieneto įsigijimo savikaina, o nusidėvėjimo skaičiavimas tikslinamas nuo kito mėnesio, kurį esminio turto

pagerinimo darbai buvo baigti; nebaigtos statybos ir išankstinių apmokėjimų ilgalaikio materialiojo turto grupei priskiriamos visos projektavimo, statybos, konservavimo, montavimo ir kitos panašios išlaidos, padarytos, iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti.

30. Nustatyta, kad audituojamo laikotarpio pabaigoje Kupiškio rajono savivaldybės administracijos nebaigtos statybos sąskaitoje vis dar buvo apskaitomos pilnai eksploatuojamo ilgalaikio materialiojo turto vieneto sukūrimo išlaidos ir faktiškai baigtų esminio pagerinimo darbų išlaidos:

-
- Jaunimo centro pastato renovavimas (inv. Nr. 01900101), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 26,1 tūkst. Eur;
 - Blaivybės gatvės Dailiūnų kaime kapitalinis remontas (inv. Nr. 01900122), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 60,0 tūkst. Eur ;
 - Vilniaus g. Kupiškyje rekonstrukcija (inv. Nr. 01900013), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 108,7 tūkst. Eur;
 - Gedimino g. 1,33–1.58 km rekonstrukcija (inv. Nr. 01900014), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 132,9 tūkst. Eur;
 - B. Žekonio g. rekonstrukcija (inv. Nr. 01900026), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 214,4 tūkst. Eur;
 - Kupos parko tvarkymo darbai (inv. Nr. 01900028), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 150,6 tūkst. Eur;
 - Ventos–Lielupės upės baseino I investic. projektas (inv. Nr. 01900038), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 172,2 tūkst. Eur.
-

31. Neatlikus užbaigtų ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir esminio pagerinimo darbų išlaidų iškėlimo operacijų iš nebaigtos statybos į pastatų bei infrastruktūros ir kitų statinių ilgalaikio materialiojo turto grupes, nebuvo skaičiuotas faktiškai naudojamų aukščiau minėtų ilgalaikio materialiojo turto vienetų nusidėvėjimas.

32. **Dėl 12-ojo VSAFAS nuostatų nesilaikymo Kupiškio rajono savivaldybės administracijoje tvarkant ir apskaitant nebaigtą statybą, Kupiškio rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nebaigtos statybos vertė padidinta 864, 9 tūkst. Eur ir šia suma parodyta mažesnė infrastruktūros ir kitų statinių vertė, nuo šios sumos neskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos.**

33. Atkreiptinas dėmesys, kad atliekant Savivaldybės 2014, 2015, 2016 ir 2017 metų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą, Savivaldybės kontrolierius buvo nustatęs, kad Kultūros centro pastato atliktos renovacijos sąnaudos 1 382, 4 tūkst. Eur apskaitomos kaip nebaigta statyba, nors turtas jau keleri metai naudojamas. Pastato vertė nepadidinta, Nekilnojamojo turto registre neįregistruota. Nusidėvėjimas neskaičiuojamas.

34. Audito ataskaitose Administracijos direktoriui buvo pateikta rekomendacija imtis priemonių, kad nebaigtoje statyboje sukaupiti rekonstrukcijos darbai Kultūros centre, užbaigus darbus ir objektus pradėjus eksploatuoti, būtų laiku iškeliami į kitas turto grupes, didinant jau esamų turto vienetų įsigijimo vertes, tačiau iki 2018 metų pabaigos ši rekomendacija nebuvo įvykdyta.
35. Todėl Savivaldybės administracijos ir Kultūros centro žemesniojo lygio finansinėse ataskaitose, kurių duomenys konsoliduoti, nebaigtos statybos likutinė vertė (įsigijimo vertė) padidinta 2 247,3 tūkst. Eur, parodyta mažesnė pastatų bei infrastruktūros ir kitų statinių vertė, taip pat nuo šios sumos neskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos.
36. ***Dėl nebaigtos statybos apskaitos netikslumų Savivaldybės kontrolierius negali patvirtinti Kupiškio rajono savivaldybės konsoliduotoje finansinės būklės ataskaitoje pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis pateikto A.II.10. „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ 9 022,86 tūkst. Eur ir D. „Finansavimo sumos“ 29 707,15 tūkst. Eur likučio teisingumo, nes nebaigtos statybos likutinė vertė padidinta 2 247,3 tūkst. Eur.***
37. ***Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos dalyje netikslūs nusidėvėjimo sąnaudų ir finansavimo pajamų duomenys, Aiškinamajame rašte – informacija apie ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį.***

3. LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

38. Savivaldybės kontrolierius nustatė, kad Savivaldybės administracija aplaidžiai valdė pagal panaudą 2015 metais perimtą turtą (šiuo atveju žemės sklypą) Uoginių k., Kupiškio r., ir nereikalavo iš projekto vykdytojo ir Kupiškio rajono VVG, kad būtų pateikta informacija apie investicijas į sporto trasų suformavimą Savivaldybės valdomame žemės sklype. Savivaldybė nevykdė jokios kontrolės. Savivaldybės administracija nuo 2015 metų nevykdė sklypo inventorizacijos pagal teisės aktų reikalavimus, kurių metu būtų nustatytas faktiškai esantis turtas minėtame sklype.
39. Savivaldybės kontrolieriui savivaldybės administracija pateikė duomenis, kad 2018 metais Uoginių kaime buvo organizuoti 7 komerciniai renginiai. Tik už vieną organizuotą komercinį renginį buvo sumokėtas vietinės rinkliavos mokestis, nes organizatoriai nebuvo atleisti nuo minėto rinkliavos mokesčio. Dėl atleidimo nuo rinkliavos mokesčio į Savivaldybės biudžetą

2018 metais negauta 1740 Eur. Savivaldybė remia ūkine veikla besiverčiančius subjektus, leisdamą neatlygintinai naudotis valstybės turtu.

40. Savivaldybės kontrolierius atkreipia dėmesį, kad VšĮ „Kupiškio auto-moto sportas“, ir Visureigių klubas „35 coliai“, kurie naudojami Uoginių k. esančiomis trasomis be sutarties su Savivaldybe, užsiima tokia ūkine veikla, kurią rinkoje vykdo ir kiti ūkio subjektai. Todėl tokiems ūkio subjektams valstybės turto Uoginių kaime, Kupiškio r., perdavimas naudotis neskelbiant konkurencingos procedūros šio turto perdavimui (pavyzdžiui, nuomai ar pardavimui) bei atleidimas nuo vietinės rinkliavos mokesčio už masinių ir komercinių renginių organizavimą, sudaro palankesnes sąlygas teikti atitinkamas paslaugas, lyginant su kitais ūkio subjektais.
41. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje viešojo administravimo subjektams, šiuo atveju Savivaldybei, įtvirtintos pareigos užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę ir vienodas konkurencijos sąlygas visiems atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams. Jeigu subjektas vykdo ūkinę veiklą – siūlo prekes ir paslaugas rinkoje, nepriklausomai nuo to, ar tokia savo veikla jie siekia pelno, ar ne, vykdydamas šią veiklą jis laikomas ūkio subjektu, kuriam taikomos konkurencijos taisyklės.
42. Nevykdant skaidrių konkursų dėl turto naudojimo yra ydinga praktika, o šiuo metu Savivaldybėje vykdomas turto, esančio Uoginių kaime, Kupiškio r., teisinis reglamentavimas nėra pakankamas ir neužtikrina skaidraus, tikslingo ir teisingo turto perdavimo ūkio subjektams.
43. Savivaldybės kontrolierius jau kelintus metus iš eilės konstatuoja, kad Savivaldybės įstaigose kasmet yra neužimtų pareigybių, o sutaupyto darbo užmokesčio lėšos naudojamos priedų ir priemonių mokėjimui. Savivaldybės administracijoje 2018 m. sausio 1 d. neužimtų pareigybių skaičius buvo 13, o 2018 m. gruodžio 31 d. – 14 pareigybių. Priedų ir priemonių išmokėta 210 tūkst. 761 Eur.
44. Audito metu Savivaldybės kontrolierius negalėjo įsitikinti, kad visos patvirtintos pareigybės yra reikalingos ir jų darbo krūvis pakankamas, nes pareigybių skaičius nepagrįstas realiu (faktiniu) poreikio skaičiavimu, nėra kriterijų, pagal kuriuos jos nustatytos, todėl yra nuolat laisvų (neužimtų) pareigybių.
45. Siekiant racionalaus darbo išteklių planavimo ir asignavimų naudojimo, tikslinga Savivaldybėje nustatyti didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus nustatymo kriterijus ir tvarką, atsižvelgiant į Vyriausybės patvirtintą kriterijų sąrašą.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Atsižvelgiant į ataskaitoje nurodytus dalykus, Savivaldybės administracijai rekomenduojame:

Eil. Nr.	Rekomendacija	Numatomos priemonės	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos vykdymą atsakingas asmuo
1.	Įvertinti ir užregistruoti buhalterinėje apskaitoje Biologinį turtą teisės aktų nustatyta tvarka.	Parengti Kupiškio miesto rekreacinių vietovių, želdynų ir želdinių tvarkymo specialųjį planą planuojama iki 2021-12-31. Vadovaujantis patvirtintu planu biologinis turtas bus įvertintas ir apskaitytas.	2021 m. gruodžio 31 d.	Infrastruktūros skyriaus vedėjas Mažvydas Šalkauskas
2.	Numatyti priemones, užtikrinančias tinkamą kelių ir gatvių apskaitą.	Atlikti 50 km kelių ir gatvių kadastrinius matavimus.	2019 m. gruodžio 31 d.	Infrastruktūros skyriaus vedėjas Mažvydas Šalkauskas
3.	Išanalizuoti vidaus kontrolės trūkumus ir sugriežtinti turto inventorizacijos kontrolę.	1. Peržiūrėti ir patikslinti Savivaldybės administracijos turto ir įsipareigojimų inventorizacijos atlikimo tvarkos aprašą patvirtintą Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. liepos 30 d. įsakymo „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos skyriaus vadovo patvirtinimo“ II dalies 2.4. punktu. 2. Peržiūrėti ir patikslinti Finansų kontrolės taisykles patvirtintas 2018 m. gruodžio 27 d. Kupiškio rajono savivaldybės administracijos	2019 m. gruodžio 31 d.	Infrastruktūros skyriaus vyresnioji specialistė Zita Karaliūnienė Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Gėnė Knizikevičienė

		direktoriaus įsakymu Nr. ADV-948 „Dėl finansų kontrolės taisyklių“		
4.	Numatyti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad Savivaldybės skola nedidėtų.	1. Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai įpareigoti 1.1. išanalizuoti įsiskolinimo (mokėtinų sumų) priežastis, imtis priemonių įsiskolinimams sumažinti ir sudarant, ir tvirtinant 2019 metų išlaidų sąmatas, numatyti reikiamų asignavimų dalį 2018 m. gruodžio 31 d. esančiam įsiskolinimui už suteiktas paslaugas, atliktus darbus ir įsigytas prekes padengti; 1.2. užtikrinti, kad 2020 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) būtų ne didesnis už 2019 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas, išskyrus sumas paskoloms gražinti). 2. Teisės aktais nustatytų skolinimosi limitų laikymasis. 4. Ilgalaikių paskolų gražinimas pagal pasirašytus kreditų gražinimo grafikus.	2019 m. gruodžio 31 d.	Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja Reda Totorienė
5.	Įvertinti Nebaigtoje statyboje sukaupus rekonstrukcijos darbus, užbaigus darbus ir objektus, kurie jau kelerius metus eksploatuojami ir iškelti į kitas turto grupes.	Pavesti Nuolat veikiančiai komisijai Savivaldybės turtui inventorizuoti, sudarytai Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. ADV-141 „Dėl nuolat veikiančios komisijos savivaldybės turtui inventorizuoti sudarymo“, inventorizuoti Nebaigtoje statyboje sukaupus rekonstrukcijos darbus, užbaigus darbus ir objektus, surašyti siūlymus ir išvadas dėl nebaigtoje	2019 m. gruodžio 31 d.	Infrastruktūros skyriaus vyresnioji specialistė Zita Karaliūnienė

		statyboje sukaupytų rekonstravimo darbų perkėlimo į kitas turto grupes. 3. Siūlymus ir išvadas teikti Savivaldybės administracijos direktoriui.		
6.	Išanalizuoti, ar Savivaldybės tarybos patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius Savivaldybės administracijoje yra optimalus, nustatyti pareigybių skaičiaus kriterijus ir užtikrinti nuolatinę žmogiškųjų išteklių analizę	1. Sudaryti darbo grupę, įtraukiant Darbo tarybos narį (-ius), išanalizuoti ir įvertinti Savivaldybės tarybos 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. TS-257 patvirtintą didžiausią leistiną pareigybių skaičių Kupiškio rajono savivaldybės administracijoje. 2. Rekomenduoti darbo grupei vadovautis Vidaus reikalų ministerijos patvirtintomis rekomendacijomis „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus nustatymo savivaldybės administracijoje“ ir kitais teisės aktais. 3. Siūlymus ir išvadas teikti Savivaldybės administracijos direktoriui.	2019 m. gruodžio 31 d.	Vidaus administravimo skyriaus specialistė Snieguolė Vairienė

Savivaldybės

kontrolierė

Vilma Mažeikienė

Finansinio audito
ataskaitos „Dėl
Kupiškio rajono
savivaldybės 2018 m.
konsoliduotųjų
finansinių ir biudžeto
vykdymo ataskaitų
rinkinių be Savivaldybės
biudžeto ir turto
naudojimo
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

VSAFAS – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai.

BĮ – biudžetinė įstaiga.

UAB – uždaroji akcinė bendrovė.

VšĮ – viešoji įstaiga.

LR – Lietuvos Respublika.

VSAKIS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema.

Finansinio audito ataskaitos „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2 priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas:

- įvertinti Savivaldybės 2018 metų biudžeto sudarymą ir jo vykdymą;
- įvertinti, ar Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniai parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Auditas atliktas:

- Pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus.
- Siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir jos parengtos pagal teisės aktų reikalavimus, o savivaldybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito apimtis ir metodai	
Audito apimtis	
Audituojamos konsoliduotos ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: konsoliduotoji finansinės būklės ataskaita, konsoliduotoji veiklos rezultatų ataskaita, konsoliduotoji grynojo turto pokyčių ataskaita, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2018-12-31 duomenis.
2018 metų pradžios ir pabaigos turto ir	Metų pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo 57 432,12 tūkst. Eur,

atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai.	pabaigoje - 60 100,54 tūkst. Eur.
2018 metų pajamos, sąnaudos ir patirtos išlaidos.	Siekiant parengti Savivaldybės biudžetą programiniu principu, Kupiškio rajono savivaldybės taryba patvirtino Kupiškio rajono ilgalaikį plėtros iki 2020 metų strateginį planą.
Savivaldybės biudžeto asignavimų suma, kurią 2018 metais valdė asignavimų valdytojai	Savivaldybės patvirtinta asignavimų suma Biudžetinių metų eigoje Savivaldybės biudžetas Savivaldybės tarybos sprendimais buvo tikslinamas 6 kartus.
Veikusių pavaldžių ir kontroliuojamos įstaigos	Į Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį įtraukta 36 subjektų finansiniai ataskaitų rinkiniai. Į ši ataskaitų rinkinį yra įtrauktos Savivaldybės kontroliuojamųjų viešojo sektoriaus subjektų finansinės 2018 metų ataskaitos: 26 biudžetinės įstaigos, 2 viešosios įstaigos, pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą priskirtos prie viešojo sektoriaus subjektų, ir Kupiškio rajono savivaldybės išdas. Per nuosavybės metodo įtaką patenka 3 uždarnosios akcinės bendrovės, kuriose Savivaldybei priklauso 100 procentų akcijų (UAB „Kupiškio komunalininkas“, UAB „Kupiškio autobusų parkas“ ir UAB „Kupiškio vandenys“); 1 kontroliuojama viešoji įstaiga, nepriskiriama prie viešojo sektoriaus subjektų (viešoji įstaiga Kupiškio rajono turizmo ir verslo informacijos centras); 2 asocijuoti subjektai (AB „Panevėžio energija“ ir UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“); 1 kitas subjektas (VŠĮ „Euroregiono Ežerų kraštas direktorato biuras“). Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitose konsoliduojami 27 subjektai: Savivaldybės išdas ir 26 biudžetinės įstaigos.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros:	
2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys.	
Susipažinta su vidaus kontrolės aplinka bei procedūromis, atliktas	Susipažinta su įstaigų organizacine struktūra ir veikla, ištirta įstaigų apskaitos sistema, susipažinta su vidaus kontrolės aplinka, procedūromis. Atlikta tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų

kontrolės testavimas	peržiūra. Atlikta rizikos analizė leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausiose rizikos srityse. Atliktas nuoseklios peržiūros ir kontrolės testavimas, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų, ilgalaikio turto, įsipareigojimų, pajamų ir veiklos kitų sąnaudų srityse.
Svarbiausių sričių pagrindinės audito procedūros – ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių pagrindinės ir analitinės procedūros. Audito įrodymams gauti buvo atliktos skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitos procedūros.	Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo srityje. Socialinių išmokų srityje. Sąnaudų ir išlaidų, debetinio ir kreditinio įsiskolinimo, paskolų naudojimo ir apskaitos srityje. Ilgalaikio turto, atsargų ir investicijų apskaitos srityje. Biudžeto pajamų, biudžeto vykdymo srityje. Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio sudarymo srityje.
Lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumas	Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo srityje. Ilgalaikio turto įsigijimo išlaidų srityje. Ilgalaikio ir trumpalaikio turto perdavimo srityje.
Taikyti kiekybiniai reikšmingumo lygiai, vertinta kokybiniu atžvilgiu.	Savivaldybės biudžeto išlaidoms apskaičiuota reikšmingumo suma sudarė 1 proc. visų Savivaldybės biudžeto išlaidų, tai yra 221 tūkst. Eur. (darbinis reikšmingumas – 165 tūkst. Eur) Savivaldybės konsoliduotam finansinių ataskaitų rinkiniui 1 proc. viso Savivaldybės turto balansinės vertės, tai yra 601 tūkst. Eur (darbinis reikšmingumas – 450 tūkst. Eur). Nustatyti darbinio reikšmingumo lygiai yra didžiausios priimtinos klaidų sumos, naudojamos vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitos ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingos. Vertintas kiekvienos klaidos reikšmingumas kokybiniu atžvilgiu.
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis.	1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas. 2. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės

	įstatymas. 3. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas. 4. Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas. 5. Valstybinio audito reikalavimai. 6. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas. 7. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas. 8. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas. 9. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas. 10. Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas 11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-06-10 nutarimas Nr. 564 „Dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams patvirtinimo.“ 12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“. 13. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-19 įsakymas Nr. 1K-388 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 1-ojo standarto „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje.“ 14. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-19 įsakymas Nr. 1K-380 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 4-ojo standarto „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ patvirtinimo“. 15. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-19 įsakymas Nr. 1K-247 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 6-ojo standarto „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ patvirtinimo“. 16. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-19 įsakymas Nr. 1K-247 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“ patvirtinimo“.
--	---

	17. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-09 įsakymas Nr. 1K-430 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 14-ojo standarto „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“ patvirtinimo“. 18. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-07-10 įsakymas Nr. 1K-233 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ patvirtinimo“. 19. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-06-27 įsakymas Nr. 1K-223 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“. 20. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“. 21. Lietuvos Respublikos vyriausiojo archyvaro 2011-07-04 įsakymas Nr. V-118 „Dėl dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“. 22. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018-01-29 įsakymas Nr. 1K-33 „Dėl 2017 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties, lygių ir atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimo“. 23. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015-12-31 įsakymas Nr. 1K-389 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“. 24. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-01-08 įsakymas Nr.D1-5 „Dėl želdynų ir želdinių inventorizacijos ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“. 25. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-04-19 įsakymas Nr. 1K-152 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių rinkinių konsolidavimo“. 26. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31d.
--	---

	sprendimas Nr. TS-69 „Dėl Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginio plano patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). 27. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 21d. sprendimas Nr. TS-22 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2018–2020 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ . 28. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 21d. sprendimas Nr. TS-23 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais). 29. Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. spalio 27d. sprendimas Nr. TS-280 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo patvirtinimo“.
--	--